

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Митці на фронті

[Військові прочитали вірш «Нескорений» до Всесвітнього дня поезії \(ВІДЕО\). – Микита Кишиневський](#)

Вшанування пам'яті

[У Львові масштабно відзначать 75-річчя поета родом з Рівненщини Грицька Чубая](#)

[У Дубні відкрили меморіальну дошку Василю Горностаю](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[У Франції медіарегулятор наказав припинити трансляцію двох російських телеканалів. – Валерія Буняк](#)

[Керівнику пропагандистського холдингу «ЗаМедиа» Олександрю Кривороту повідомили про підозру в колабораціонізмі. – Діана Горон](#)

Медіа

[ЄС виділяє 10 мільйонів євро на підтримку незалежних медіа в Україні. – Ганна Тимошенко](#)

[Скриня Пандори: холдинг державних медіа під час війни. – Наталія Данькова](#)

Креативні індустрії

[Дві українські студії ввійшли до шортлиста премії Hospitality Design Awards \(ФОТО\). – Микита Кишиневський](#)

Благодійність

[У Центрі Довженка стартував благодійний онлайн-аукціон творів мистецтва. – Катерина Сліпченко](#)

Театр

[За нотатками Сергія Параджанова: у репертуарі одеського драмтеатру з'явилася нова вистава](#)

[Виставу «ВОНА ВІЙНА» тепер можна подивитись онлайн. – Антон Малиновський](#)

Музика

[Як росія знищила музичну культуру Криму – Тонка, Provulok, Black Balloon,](#)

[Джамала у спецвипуску Артилерії | ВІДЕО. – Юлія Ткачук](#)

Візуальні мистецтва

[«Я – Істина», або Містичним шляхом Насімі. Юлія Манукян про виставку «Я і ковчег, Я і потоп всесвітній». – Юлія Манукян](#)

[Виставка Нікити Кадана у NAMU: як війна змінює погляд на мистецтво. – Яна Качковська](#)

[У Львові відкрили міжнародну виставку Beyond the Silence з роботами 12 фотографів. – Андріана Стахів](#)

[Жінка жінці киця. – Вікторія Видиборець](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[У Торонто проведуть Фестиваль українського кіно TUFF. – Мар'яна Зінченко](#)

[«Співають коники у житі»: розпочалися зйомки художнього фільму про Голодомор](#)

[Тарас Томенко: «Війна продовжує те, що почалося в будинку „Слово”». – Дмитро Десятерик](#)

Просвітництво

[«Паризька комуна» та «Живописний заповідник»: у Луцьку Катерина Цигикало прочитала лекцію про культуру 90-х. – Тетяна Маркопольська](#)

Література. Книговидання

[В Україні накладі книжок англійською мовою вперше перевищили російськомовні. – Оксана Хмельовська, Олеся Бойко](#)

[Українська книга потрапила у шортлист премії «Найкращий книжковий дизайн у всьому світі». – Ропасева Жанна](#)

Музейна справа

[Куди йдуть «Сліпі»: про виставку «Одеса – Берлін. Європейський живопис XVI–XIX століть». – Марія Гудима](#)

[Національному музею історії України передали рідкісні артефакти IV–V століття: їх вилучили з «чорного» ринку. – Ольга Бабишена](#)

[У Києві відкриють виставку найбільшої колекції «півників незламності». – Ропасева Жанна](#)

Охорона культурної спадщини

[Невідомі почали руйнувати садибу Зеленських у Києві будівельним краном. – Дар'я Лобанок](#)

Бібліотечна справа. Читання

[Затвердили професійний стандарт бібліотекаря: що відомо?](#)

[«Найнебезпечніший книжковий клуб у світі»: як підлітки в окупації потайки читають українську літературу. – Олена Барсукова](#)

Релігія

[«Це козирні карти путіна»: депутатка Куц розповіла, скільки об'єктів УПЦ МП сьогодні зафіксовано на Харківщині. – Тетяна Деберна](#)

Закордонні українці

[Аскольд Мельничук став лавреатом премії за найкращу есеїстику від університету США](#)

Міжнародне співробітництво

[«Це і є дім»: українські бібліотеки в Європі. – Ольга Купріян](#)

Підтримка України у світі

[Переможець «Євробачення-2017» Сальвадор Собрал записав україномовний трек з джазовою співачкою Катериною Авдиш](#)

[Ніл Янг скасовує безкоштовний концерт в Україні через погіршення безпекової ситуації. – Ганна Тимошенко](#)

Митці на фронті

Військові прочитали вірш «Нескорений» до Всесвітнього дня поезії (ВІДЕО). – Микита Кишиневський

До Всесвітнього дня поезії українські військові продекламували вірш «Незламний» британського поета та видавця Вільяма Ернеста Генлі. Військові записали відео з читанням вірша, аби подякувати Великій Британії за підтримку України та нагадати, що війна за свободу продовжується. До запису відео долучилися поети-захисники П. Вишебаба, М. Антошак, О. Каркачов, А. Дронь, а також письменник і колишній військовослужбовець П. Матюша. Ролик створила громадська організація Ukraine WOW за сприяння мережі мультимаркетів «Аврора» та за підтримки «Культурного десанту». Докладніше:

<https://shotam.info/viyskovi-prochytaly-virsh-neskorenyy-do-vseshitnoho-dnia-poezii-video/>

Вшанування пам'яті

У Львові масштабно відзначать 75-річчя поета родом з Рівненщини Грицька Чубая

29 квітня у Національному драматичному театрі імені М. Заньковецької відбудеться великий концертний проєкт «РОЕТУ. ЛЮБОВ. ВЕСНА», в якому українське поетичне слово звучатиме в джазових та рокових аранжуваннях у виконанні доньки поета С. Чубай та у супроводі Луганського симфонічного оркестру, що у 2022-му релокувався у Львів. Частина коштів з концерту скерують на підтримку Центру Next Step Ukraine, який займається реабілітацією важко поранених воїнів. А за кілька тижнів до концерту «РОЕТУ. ЛЮБОВ. ВЕСНА», 10 квітня, у львівській галереї «БандеРоль» відкриється унікальна виставка, присвячена Г. Чубаю. Уперше на загал буде представлено особисті речі поета, які зібрала його донька Соломія: зокрема, шкіряний плащ, картини, які малював Чубай, екслібриси, друкарська машинка, на якій друкував поет. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/792086-u-lvovi-masshtabno-vidznachat-75-richhya-poeta-rodом-z-rivnenshchini-gritska-chubaya>

У Дубні відкрили меморіальну дошку Василю Горностаю

На фасаді Дубенського фахового коледжу культури і мистецтв РДГУ 21 березня урочисто відкрито меморіальну дошку заслуженому діячу мистецтв України, композитору, педагогу та диригенту В. Горностаю. Докладніше:

<https://dubno.rayon.in.ua/news/792170-u-dubni-vidkrili-memorialnu-doshku-vasilyu-gornostayu>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

У Франції медіарегулятор наказав припинити трансляцію двох російських телеканалів. – Валерія Буняк

Згідно з розпорядженням французького медіарегулятора Arcom, супутниковий провайдер Eutelsat має припинити трансляцію російських каналів

STS і Channel 5, які контролюються підсанкційною російською компанією «Национальная Медиа Група». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/239269/2025-03-21-u-frantsii-mediaregulyator-nakazav-prypynyty-translyatsiyu-dvokh-rosiyskykh-telekanaliv/>

Керівнику пропагандистського холдингу «ЗаМедиа» Олександрю Кривороту повідомили про підозру в колабораціонізмі. – Діана Горон

Мелітопольцю О. Кривороту, який виконує обов'язки генерального директора пропагандистського медіахолдингу «ЗаМедиа», повідомлено про підозру в колабораціонізмі й веденні інформаційної діяльності у співпраці з державою-агресором та його окупаційною адміністрацією. Про це йдеться у тексті підозри, яку оприлюднено на сайті Генпрокурора. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/239288/2025-03-21-kerivnyku-propagandystskogo-kholdyngu-zamedya-oleksandru-kryvorotu-povidomyly-pro-pidozru-v-kolaboratsionizmi/>

Медіа

ЄС виділяє 10 мільйонів євро на підтримку незалежних медіа в Україні.
– Ганна Тимошенко

Європейський Союз оголосив про новий етап підтримки українських незалежних медіа – цього разу на суму 10 мільйонів євро. У центрі ініціативи – прагнення зміцнити стійкість вітчизняної журналістики, протистояти дезінформації та гарантувати громадянам доступ до достовірної інформації в умовах повномасштабної війни. Про це повідомила делегація ЄС в Україні, наголосивши, що програма передбачає не лише фінансову допомогу, а й масштабну підтримку на рівні технічного оснащення, навчання, захисту та модернізації локальних редакцій. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/39501/yes-vydilyaye-10-miljoniv-yevro-na-pidtrymku-nezaleznyh-media-v-ukrayini-kurs-na-stijkist-pravdu-i-demokratiyu/>

Скрина Пандори: холдинг державних медіа під час війни. – Наталія Данькова

«Після перемог на виборах президента й до парламенту в 2019 році команді В. Зеленського вдалося за 5 років взяти під контроль кілька найбільших медіагруп, створивши коштом платників податків та контролюючи вручну телемарафон „Єдині новини”. Також президентська команда створила номінально незалежний холдинг „Ми – Україна”, переформатувала парламентський канал „Рада” на інформаційний і запустила нові державні канали: російськомовне іномовлення FreeДом, канал „Дім”, канал Міністерства оборони „Армія TV”. Цей умовний державний медіахолдинг не є єдиною централізованою структурою (окрім хіба що іномовлення FreeДом/„Дім”), канали фінансуються по різних бюджетних програмах, підпорядковуються різним установам та міністерствам. До того ж створює нові робочі місця для продакшнів колишніх кварталівців. Але при цьому переформатування „Ради”, іномовлення та запуски нових державних каналів мали „благородну” мету – „ментально повернути” жителів тимчасово окупованих територій, „розвіяти

туман війни”, створити якісне інформування тощо... З огляду на впливи влади на приватні канали через арешти, підозри та санкції власникам (наприклад, власник „1+1 медіа” І. Коломойський під арештом та санкціями, власник „Інтера” Д. Фірташ також має підозри та арешти активів), наявність цілого нового медіахолдингу „Ми – Україна”, фактично підконтрольного державі (компанія запускає канали, отримує ліцензії від регулятора та не має очевидних джерел фінансування, окрім державних), можна припустити, що це ще не межа і пул медіа прямої і непрямой державної власності може розширитися. Хоча й зараз його наявність викликає критику західних партнерів, не кажучи вже про витрати грошей із бюджету країни в стані війни». Докладніше:

<https://detector.media/rinok/article/239319/2025-03-24-skrynya-pandory-kholdyng-derzhavnykh-media-pid-chas-viyny/>

Креативні індустрії

Дві українські студії увійшли до шортлиста премії Hospitality Design Awards (ФОТО). – Микита Кишиневський

Проекти двох українських архітектурних студій YOD Group і Balbek Bureau увійшли до короткого списку міжнародної премії Hospitality Design Awards. За премію змагаються проекти з багатьох країн Європи, Азії та з США. Докладніше:

<https://shotam.info/dvi-ukrainski-studii-vviyshly-do-shortlysta-premii-hospitality-design-awards-foto/>

Благодійність

У Центрі Довженка стартував благодійний онлайн-аукціон творів мистецтва. – Катерина Сліпченко

У Довженко-Центрі стартував благодійний онлайн-аукціон творів мистецтва «Мистецтво заради перемоги!». Подивитися представлені картини можна буде до 20 квітня. Організаторами є благодійний фонд «Незламні воїни» та «Арт-студія Івани Лобан». Засновник фонду, сапер 24-ї бригади П. Буряк, втратив на фронті обидві ноги. Воїн переніс багато операцій та вирішив, що тепер має допомагати побратимам. Аукціон має на меті зібрати 1 млн гривень на автомобілі-баггі для воїнів 24-ї ОМБр та інших бойових підрозділів. Представлено 11 картин львівських художників 90-х років минулого століття. Серед них – твори Є. Колодія, А. Мичковського, П. Бурка, А. Смірнова, М. Кузіва, Я. Хомика. Твори передав благодійник з США для того, аби зібрати кошти для ЗСУ. Докладніше:

https://zaxid.net/u_tsentri_dovzhenka_startuvav_blagodiyniy_onlayn_auktsion_tvoriv_mistetstva_n1606546

Театр

За нотатками Сергія Параджанова: у репертуарі одеського драмтеатру з'явилася нова вистава

На сцені Одеського академічного українського муздрамтеатру імені Василя Василька 23 березня відбулася прем'єра вистави за мотивами сценарію

С. Параджанова і Ю. Ілленка. Це драма «Лебедине озеро. Зона» в адаптації режисера-постановника І. Орленка. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/792439-za-notatkami-sergiya-paradzhanova-u-repertuari-odeskogo-dramteatru-zyavilasya-nova-vistava>

Виставу «ВОНА ВІЙНА» тепер можна подивитись онлайн. – Антон Малиновський

На платформі Dramox UA вийшов запис вистави «ВОНА ВІЙНА», створеної у колаборації театрів «Публіцист» та «Варта» у 2022 році. У виставі зібрано більше 30 історій реальних українських жінок різних соціальних ролей і статусів. Вона розповідає жіночі історії на теми, які є болючими для українського суспільства на тлі російсько-української війни. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/shewar-2/>

Музика

Як росія знищила музичну культуру Криму – Тонка, Provulok, Black Balloon, Джамала у спецвипуску Артилерії | ВІДЕО. – Юлія Ткачук

До незаконної анексії росією Крим був епіцентром літнього музичного життя, місцем, де проводилися великі фестивалі електронної, джазової, метал-музики, як-от Kazantip, Jazz Koktebel чи Metal Heads Mission. Тут також є своя традиція народної музики національних спільнот: кримських татар, караїмів, кримчаків. У спецепізоді «Артилерії» йдеться про те, якою є музика вільного Криму, як він формував українських артистів, які там виростили, та як у музиці вихідці з Криму рефлексують про втрати та надію. Гостями епізоду стали: О. Карась – музикантка, фронтвумен гурту «Тонка»; Льоман Судакли – музикант, фронтмен гурту Provulok; А. Шандра – співачка, учасниця гурту Black Balloon; Ю. Щербак – концертна менеджерка (HMG, Cape Cod). Докладніше у відео:

<https://suspilne.media/culture/976597-ak-rosia-znisila-muzicnu-kulturu-krimu-tonka-provulok-black-balloon-dzamala-u-specvipusku-artilerii-video/>

Візуальні мистецтва

«Я – Істина», або Містичним шляхом Насімі. Юлія Манукян про виставку «Я і ковчег, Я і потоп всесвітній». – Юлія Манукян

У Баку, в Yarat Contemporary Art Space, з 27 лютого до 26 жовтня триває виставка «Я і ковчег, Я і потоп всесвітній». У ній куратор К. Дорошенко об'єднав 12 художників з Азербайджану, Боснії і Герцеговини, Грузії, Литви, України та Чехії для переосмислення інтелектуального спадку азербайджанського суфія та поета Насімі. Авторка розповідає про те, як сприймається українське мистецтво у Баку та які смисли відкриває контекст Азербайджану. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/976219-a-istina-abo-misticnim-slahom-nasimi-ulia-manukan-pro-vistavku-a-i-kovceg-a-i-potop-vsesvitnij/>

Виставка Нікити Кадана у NAMU: як війна змінює погляд на мистецтво.
– Яна Качковська

У Національному художньому музеї України відкрито новий виставковий проєкт сучасного українського художника Н. Кадана. Виставка триватиме до 18 травня. Експозиція об'єднує близько п'ятнадцяти нових творів, створених після 2022 року, та досліджує, як змінюється сприйняття мистецтва у часи війни. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/975991-vistavka-nikiti-kadana-u-namu-ak-vijna-zminue-poglad-na-mistectvo/>

У Львові відкрили міжнародну виставку Beyond the Silence з роботами 12 фотографів. – Андріана Стахів

У Львові у Jam Factory Art Center презентовано міжнародний проєкт «Beyond the silence» – «Поza межами мовчання». Його створено завдяки спільним зусиллям Odesa Photo Days Festival та агенції Magnum Photos. Це 12 історій від 12 фотографів і фотографок з різних країн, які показують глобальний зв'язок між важливими темами й проблемами, які є у всіх країнах, але відрізняються лише контекстом та шляхами вирішення. Свій погляд на чотири теми розкривали автори з Мексики, Нігерії, М'янми, Казахстану та України і фотографи агенції Magnum Photos – із Франції, Польщі, Німеччини та Ірану. Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/kultura-u-lvovi-vidkrili-mizhnarodnu-vistavku-beyond-the-silence-z-robotami-12-fotografiv>

Жінка жінці киця. – Вікторія Видиборець

8 березня в «Асортиментній кімнаті» (Івано-Франківськ) відкрито жіночу виставку «Моя киця та інші внутрішні звірі». Кураторки: А. Потьомкіна, А. Цісар та О. Поляк. Докладніше:

<https://postimpreza.org/texts/zhinka-zhintsi-kytsia>

Кіномистецтво. Кінопрокат

У Торонто проведуть Фестиваль українського кіно TUFF. – Мар'яна Зінченко

На Фестивалі українського кіно в Торонто (TUFF), що відбудеться 24–27 квітня у Королівському кінотеатрі, представлять низку фільмів, які, зокрема, було відзначено на престижних фестивалях. У переліку стрічок – драма «Під вулканом», драма «Назавжди-назавжди», фантастична драма «Ти – космос», документальні фільми «Віктор», «Скляний дім», «На межі» та «Крик моєї крові: Історія Gogol Bordello», анімаційний фільм «Віктор Робот». Усі кошти від продажу квитків підуть до фонду «Другий фронт» і на гуманітарну роботу Канадсько-української фундації. Джерело:

<https://detector.media/infospace/article/239277/2025-03-21-u-toronto-provedut-festyval-ukrainskogo-kino-tuff/>

«Співають коники у житі»: розпочалися зйомки художнього фільму про Голодомор

Стартували зйомки ігрової повнометражної стрічки «Співають коники у житі» режисера Є. Хворостянка. Фільм розповідає про один із найбільших злочинів радянської влади – Голодомор. Картина створюється кінокомпанією «СтейджСервіс» у співпраці з Fresh Production Group за підтримки Державного агентства України з питань кіно. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/spivaiut-konyky-u-zhyti-film/>

Тарас Томенко: «Війна продовжує те, що почалося в будинку „Слово”». – Дмитро Десятерик

20 березня у прокат вийшла англomовна версія фільму «Будинок „Слово”». Це повнометражний док про митців Розстріляного відродження, який режисер Т. Томенко зняв у 2017 році, а у 2018-му картина отримала українську національну кінопремію «Золота дзига» в категорії «Найкращий документальний фільм». Далі англomовну версію планують показати у Великій Британії, Австрії, Німеччині, Естонії, Канаді, Франції та США. Оригінальну версію стрічки в Україні демонстрували ще в 2017-му, згодом показали по телебаченню та виклали в онлайн-прокат. У 2021-му Томенко випустив нову версію тієї ж історії: ігровий фільм «Будинок „Слово”: Нескінчений роман». Обидві стрічки доклалися до популяризації спадку Розстріляного відродження: українські письменники і поети 1920–1930-х отримали культовий статус, їхні твори у різних варіаціях увійшли до поп-культури країни. В інтерв'ю Томенко згадує про створення фільму і розмірковує про те, наскільки реальність сталінського терору монтується з нашим сьогоденням. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/03/22/666889_taras_tomenko_viyna_prodovzhuie_t_e.html

Просвітництво

«Паризька комуна» та «Живописний заповідник»: у Луцьку Катерина Цигикало прочитала лекцію про культуру 90-х. – Тетяна Маркопольська

23 березня у Луцьку мистецтвознавиця К. Цигикало прочитала лекцію на тему «Нова українська хвиля: культура й експерименти 90-х – 2000-х». Окрім розмови про українське мистецтво, відвідувачам розповіли про «ЗЗбірку» – колекцію робіт місцевих митців, що прикрашає стіни misto.cafe. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/792329-parizka-komuna-ta-zhivopisniy-zapovidnik-u-lutsku-katerina-tsigikalo-prochitala-lektsiyu-pro-kulturu-90-kh>

Література. Книговидання

В Україні накладі книжок англійською мовою вперше перевищили російськомовні. – Оксана Хмельовська, Олеся Бойко

Як повідомила Книжкова палата України у відповідь на інформаційний запит, у 2024 році загалом видано 14 500 назв книжок із загальним накладом 34 млн 17,2 тисячі примірників. Підкреслюється, що ринок книговидання все ще не повернувся до показників до повномасштабного вторгнення – так, у 2021 році

видано 21 095 назв книжок накладом у 44 млн 753,6 тисячі. Минулого року найбільше книжок видано українською мовою – 12 597 назв із сумарним накладом 31 млн 481,6 тисячі примірників. У той час як російською мовою в Україні вийшло 472 назви видання із загальним накладом 351,6 тисячі примірників, а англійською – 377 назв книжок, сумарний наклад яких сягнув 923 тисяч. Польською мовою опубліковано 28 книжок накладом 75,3 тисячі примірників, німецькою – 17 видань із загальним накладом 51,5 тисячі. Румунська представлена 32 книжками, що вийшли накладом 42,8 тисячі примірників, а угорська – 35 виданнями з накладом 31,1 тисячі. Латинською мовою з'явилися 2 книжки, сумарний наклад яких становив 24,7 тисячі примірників. Французькою надруковано 4 видання загальним накладом 4,6 тисячі примірників, а романською – стільки ж, але з накладом 7 тисяч. Словацька мова мала 7 книжок із сукупним накладом 2,1 тисячі примірників, кримськотатарська – 6 видань, що вийшли накладом 2,2 тисячі. Окремі книжки з незначним накладом надруковано також болгарською, новогрецькою, китайською та русинською мовами. Докладніше:

<https://chytomo.com/v-ukraini-naklady-knyzhok-anhlijskoju-movoju-vpershe-perevyshchily-rosijskomovni/>

Українська книга потрапила у шортлист премії «Найкращий книжковий дизайн у всьому світі». – Ропасва Жанна

Українська фотокнига від благодійного проєкту Behind Blue Eyes увійшла до короткого списку престижної премії «Найкращий книжковий дизайн у всьому світі» (Best Book Design from all over the World) 2025 року, яку щорічно проводить німецький фонд Stiftung Buchkunst. Загалом журі нагородило 13 видань із Австрії, Китаю, Нідерландів, Німеччини, Польщі, Португалії, Словаччини, Фінляндії та Швейцарії. Ще 21 книга, зокрема українське видання, увійшла до фінального списку номінантів. Докладніше:

<https://bit.ua/2025/03/ukrayinska-knyga-potrapyla-u-shortlyst-premiyi-najkrashhyj-knyzhkovyj-dyzajn-u-vsomu-sviti/>

Музейна справа

Куди йдуть «Сліпі»: про виставку «Одеса – Берлін. Європейський живопис XVI–XIX століть». – Марія Гудима

До 22 червня дев'ять залів-трансформерів у берлінській Gemäldegalerie приймають виставку «Одеса – Берлін. Європейський живопис XVI–XIX століть» з колекції Одеського музею західного та східного мистецтва. До експонатів з ОМЗСМ додано картини європейських майстрів з колекції Берлінської картинної галереї – вийшов своєрідний діалог між картинами одного й того самого автора, або батька та сина, або однієї школи. Робота з організації цієї виставки тривала два з половиною роки, а проходить вона під патронатом Президента Німеччини Франка-Вальтера Штайнмаєра. І. Глебова, заступниця директора Одеського музею західного та східного мистецтва з наукової роботи, в інтерв'ю розповідає про те, як евакуйовані з ОМЗСМ шедеври були прийняті в Берлінській картинній галереї. Докладніше:

<https://artslooker.com/kudy-ydut-slipi-pro-vystavku-odesa-berlin-yevropeyskyy-zhyvopys-xvi-xix-stolit/>

Національному музею історії України передали рідкісні артефакти IV–V століття: їх вилучили з «чорного» ринку. – Ольга Бабишена

Музеєві передано фрагменти чоловічого браслета, золочене закінчення ременя у вигляді голови хижого птаха із вставкою з гранату, а також срібну фібулу – рідкісну застібку для одягу, декоровану складними ювелірними техніками. Вони належали знаті варварських королівств у часи Великого переселення народів, а їхня географія відноситься до Північної, Середньої та Східної Європи. Ці артефакти правоохоронці спільно з науковцями відстежили на популярному сайті для колекціонерів: там з'явилося оголошення про продаж виробів, датованих IV–V століттям. Зазначено, що археологічні знахідки у межах кримінального провадження вилучено у мешканки Кіровоградщини, яка намагалася продати їх за безцінь. Після завершення досудових експертиз правоохоронці передали вилучені артефакти на зберігання до Національного музею історії України. Докладніше:

<https://espresso.tv/kultura-natsionalnomu-muzeyu-istorii-ukraini-peredali-ridkisni-artefakti-iv-v-stolittya-ikh-viluchili-z-chornogo-rinku>

У Києві відкриють виставку найбільшої колекції «півників незламності». – Ропасва Жанна

2 квітня в галереї «Хлібня» Національного заповідника «Софія Київська» презентують експозицію, що містить понад 2000 керамічних півників Васильківського майолікового заводу. Керамічний півник, що залишився неушкодженим на зруйнованій кухні в Бородянці після обстрілів 2022 року, став символом стійкості та відродження України. Його фото на шафці облетіло весь світ. Автори виробу – Н. та В. Протор'єви – створювали його в техніці майоліки, що передбачає використання випаленої глини з розписною глазур'ю. Вироби з цією культовою фігуркою випускали в 1960–80-х роках, і вони стали популярним елементом декору в українських оселях. Під час відкриття виставки також презентують Благодійний фонд «Півник», який займається відновленням слуху у військових та популяризацією керамічного символу в усьому світі. Фонд засновано на базі приватної лор-хірургічної клініки RHINO, яка з травня 2024 року провела понад 50 безкоштовних операцій для військових. Ідея створення фонду належить лікарю-отоларингологу І. Гриньку, який також є власником найбільшої колекції Васильківських півників. За його словами, він почав збирати ці вироби після того, як побачив півника в Бородянці. Докладніше:

<https://bit.ua/2025/03/u-kyievi-vidkryyut-vystavku-najbilshoyi-kolektsiyi-pivnykiv-nezlamnosti/>

Охорона культурної спадщини

Невідомі почали руйнувати садибу Зеленських у Києві будівельним краном. – Дар'я Лобанок

21 березня садибу Зеленських у Києві почали розбирати. Пошкодження будівлі на вулиці Конинського, 22, раніше Верховний Суд визнав незаконним.

Про несанкціоновані роботи на території садиби повідомив активіст Д. Перов. За його словами, до будівлі приїхала техніка. Попри приїзд поліції, садибу продовжували розбирати. У результаті будівельна компанія ТОВ «Сервіт» розібрала і вивезла частину цегли з історичної садиби Зеленських, додав активіст. Раніше Департамент охорони культурної спадщини Київської міської державної адміністрації повідомив, що 12 березня 2025 року Шевченківський районний суд міста Києва задовольнив клопотання співвласника будинку та частково зняв заборону на користування майном для проведення робіт, спрямованих на консервацію конструктивних елементів будівлі. Йдеться про прибирання тротуару від будівельного сміття та складання залишків будівлі, але в межах фундаменту садиби. Також облаштування тимчасового накриття та тимчасових конструкцій для захисту та збереження залишків будівлі, а також від можливого їх падіння і травмування перехожих. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/u-kiyevi-sadibu-zelenskih-znovu-pochali-rozbirati-307083/>

Бібліотечна справа. Читання

Затвердили професійний стандарт бібліотекаря: що відомо?

Як повідомили в Державному агентстві України з питань мистецтв та мистецької освіти, новий професійний стандарт розроблено, аби переглянути професійні стандарти з урахуванням сучасного досвіду працівників бібліотек. Стандарт затверджено наказом від 10 березня 2025 року № 17. До Реєстру кваліфікацій стандарт внесено 18 березня 2025 року. Докладніше:

<https://chytomo.com/zatverdily-profesijnyj-standart-bibliotekaria-shcho-vidomo/>

«Найнебезпечніший книжковий клуб у світі»: як підлітки в окупації потайки читають українську літературу. – Олена Барсукова

На тимчасово окупованих територіях підлітки потайки від окупантів читають українську літературу. Про один такий підпільний «книжковий клуб» дізналося британське видання The Guardian. Матеріал підготували журналісти Пітер Померанцев та Аліна Дихман. «Це, мабуть, один із найнебезпечніших книжкових клубів у світі», – пишуть автори. 17-річна Марійка (ім'я змінено з міркувань безпеки) розповіла, що на таких зустрічах буває не більш, як троє людей. Перш ніж розпочати читання, підлітки зачиняють усі двері та вікна, ховаючись від потенційних донощиків. «Інформатори часто доносять російським спецслужбам на тих, хто вивчає українську мову на окупованих територіях. Українські підручники визнано „екстремістськими” – за їхнє зберігання можна отримати до 5 років ув'язнення. Батьки, які дозволяють дітям навчатися за українською програмою онлайн, ризикують втратити батьківські права. Підлітків, які розмовляють українською в школі, бойовики можуть вивезти до лісу „на бесіду”», – розповідають британські журналісти. В умовах окупації підліткам важко знайти книги рідною мовою. У рідному місті Марійки окупанти вилучили та знищили українські книги з кількох бібліотек. Молодь може читати лише онлайн-книги, а потім мусить ретельно очищати історію

браузера, адже окупанти перевіряють телефони і комп'ютери. «Нас вчать ненавидіти інших українців. Усі українські символи зняли, а натомість розвісили портрети путіна. В історії йдеться лише про „велику росію” і те, як вона завжди зазнавала нападів від інших», – цитує видання Марійку. Однією з причин, чому Марійка та її друзі продовжують збиратися на книжковий клуб, є бажання показати: навіть під окупацією є люди, які борються за право залишатися українцями. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/society/pidlitki-v-okupaciji-organizuvali-pidpilniy-knizhkoviy-klub-z-ukrajinskoyu-literaturoyu-the-guardian-307106/>

Релігія

«Це козирні карти путіна»: депутатка Куц розповіла, скільки об'єктів УПЦ МП сьогодні зафіксовано на Харківщині. – Тетяна Деберна

Депутатка Харківської обласної ради Г. Куц в етері Еспресо зазначила: «За соціологічними опитуваннями, на сході України кількість людей, які глибоко віруючі, не є великою. Проте на Харківщині досі зафіксовано 364 структури московського патріархату. Вони стають своєрідними „козирними картами” для путіна, демонструючи „русский мир” перед Заходом». російська православна церква хизується у світі як найбільша православна церква, зважаючи на кількість зареєстрованих юридичних одиниць. Однак, переглядаючи адреси цих структур, Куц виявила, що вони часто фіксуються за квартирами, незрозумілими підприємствами або дублюючими назвами, наприклад, «Релігійна громада якогось гробокопателя Печерського» тощо. «Шановні депутати обласної та міської ради, як так сталося, що ворожі структури „русского мира” діють у комунальних підприємствах, які фінансуються з бюджету? Що вони там роблять? Якщо функціонують, то на яких засадах? Якщо ні – чому вони все ще зареєстровані там?», – звернулася Куц до колег. Вона закликала перевірити, чи здійснюють ці структури перереєстрацію відповідно до закону, і надати докази, що вони більше не пов'язані з російською православною церквою. Настоятель одного з храмів місяць тому передавав позиції ЗСУ в Харкові. Є ознаки колабораціонізму. А цього тижня в містечку Берестин московська церква закрила двері храму, відмовившись відспівувати загиблого героя. Це знову викликало обурення громадськості, каже депутатка. Найдавніший храм Харкова, Покровський храм, належить московській єпархії. Ця козацька церква, розташована біля станції метро «Історичний музей», є пам'яткою архітектури загальноукраїнського значення. Відповідальність за її збереження несе Міністерство культури, але храм перебуває в оренді московського патріархату. На жаль, у 2019 році цей храм зазнав значних змін, які знищили його автентичність. «Споруда, що раніше була прикладом козацького бароко із білими стінами та чорними банями, була перефарбована: стіни стали синіми, а куполи – золотими. Таким чином, було порушено історичну та архітектурну цінність пам'ятки. Попри численні звернення, жодних наслідків для орендаря не було, оскільки відсутня політична воля визнати факт порушення умов оренди. Замість автентичного козацького стилю храм тепер нагадує так зване московське бароко чи інший стилістично

невідповідний вигляд. Це обурливо, адже цей храм є частиною історії Харкова, коли він ще був фортецею та козацьким містечком, що захищало цивілізацію від орди», – розповіла Куц. Докладніше:

<https://espresso.tv/suspilstvo-tse-kozirni-karti-putina-deputatka-kuts-rozpovila-skilki-obektiv-upts-mp-sogodni-zafiksovano-na-kharkivshchini>

Закордонні українці

Аскольд Мельничук став лавреатом премії за найкращу есеїстику від університету США

Американський письменник українського походження Аскольд Мельничук став лавреатом премії за найкращу есеїстику від видання Great River Review та університету Міннесоти. Він народився 1954 року у Нью-Джерсі в українській родині. Його літературна діяльність тісно пов'язана з Україною: він перекладав українських авторів і публікував їхні твори у власному літературному журналі «Агні» («Agni»), сам пише про Україну у своїх творах, а останнім часом часто бере участь у літературних подіях в Україні. Докладніше:

<https://chytomo.com/askold-melnychuk-stav-lavreatom-premii-zanajkrashchu-eseistyku-vid-universytetu-ssha/>

Міжнародне співробітництво

«Це і є дім»: українські бібліотеки в Європі. – Ольга Купріян

Авторка розповідає про бібліотеку в чеському місті Брно, якою опікується Український центр, бібліотеку «Hnizdo.Innsbruck» в австрійському місті Інсбрук, книжкові клуби у столиці Словаччини, книжковий простір для українців у бельгійському містечку Бален, Куточки української книги – мережу, що об'єднала чотири українські бібліотеки в різних країнах Європи тощо. Докладніше:

<https://sensormedia.com.ua/essays/cze-i-ye-dim-ukrayinski-biblioteky-v-yevropi/>

Підтримка України у світі

Переможець «Євробачення-2017» Сальвадор Собрал записав україномовний трек з джазовою співачкою Катериною Авдиш

Українська джазова співачка К. Авдиш випустила спільну пісню з переможцем «Євробачення-2017» португальцем Сальвадором Собралом. Трек україномовний, але має англійську назву «One Way Ticket» («Квиток в один кінець»). Відео співачка оприлюднила на своєму ютуб-каналі. Україну Сальвадор вважає особливою для себе, адже перемогу на пісенному конкурсі «Євробачення» він здобув саме у Києві після того, як на конкурсі тріумфувала Джамала. У 2019-му, коли співак переніс складну операцію з пересадки серця, він повернувся до України та виступив разом із Джамалою, виконавши пісню гурту «Океан Ельзи» – «Обійми». У 2021 році Собрал провів мінітур Україною з концертами у Києві, Львові, Одесі та Харкові. У 2022 році артист знову виконав «Обійми», щоб підтримати українців після повномасштабного російського вторгнення, а також написав любовного листа до України, який опублікувало

видання vogue.ua. Сальвадор Собрал також додав, що чекає на момент, коли зможе повернутися у «вільну країну і заспівати для вільних людей». Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/792218-peremozhets-evrobachennya-2017-salvador-sobral-zapisav-ukrainomovniy-trek-spilno-z-dzhazovoyu-spivachkoyu-katerinoyu-avdish>

Ніл Янг скасовує безкоштовний концерт в Україні через погіршення безпекової ситуації. – Ганна Тимошенко

Канадський музикант Ніл Янг, відомий своєю активною громадянською позицією, оголосив про скасування запланованого безкоштовного концерту в Україні. Подія мала відбутися напередодні його літнього європейського туру з гуртом Chrome Hearts, однак через загострення ситуації у регіоні артист вирішив не ризикувати безпекою своєї команди. У заяві, опублікованій на офіційному сайті Neil Young Archives, музикант пояснив, що хоча місце проведення концерту було ретельно підібране – поруч із надійним укриттям – останні події змусили змінити плани. Янг відзначив, що обставини на місці змінилися «занадто сильно», щоби ігнорувати потенційну загрозу. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/39496/nil-yang-skasovuye-bezkoshtovnyj-konzert-v-ukrayini-cherez-pogirshennya-bezpekovoyi-sytuacziyi/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm